

17.03.2022 r.

BP.5132.19.2022

2022.39483.TR

I. S. sp. z o. o.

Decyzja nr 43/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku I. S. sp. z o.o. z siedzibą w ... o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za prawidłowe stanowisko przedsiębiorcy dotyczące niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego w zamian za wykonywanie na rzecz spółki powtarzających się świadczeń niepieniężnych, oznaczonych co do zakresu i rodzaju w umowy spółki, o których mowa w art. 176 Kodeksu spółek handlowych.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 27 stycznia 2022 r. spółka I. S. sp. z o. o. z siedzibą w ..., numer KRS ..., NIP ..., REGON ..., zwana dalej: „Przedsiębiorcą”, zwróciła się do Narodowego Funduszu Zdrowia o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania wspólnika spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu otrzymywania wynagrodzenia w zamian za powtarzające się świadczenia niepieniężne, wykonywane w wyniku zobowiązania ustanowionego w umowie spółki.

Do wniosku załączone zostało potwierdzenie uiszczenia opłaty w kwocie 40 zł.

W przedstawionym stanie faktycznym Przedsiębiorca wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w zarządzie której zasiada dwóch członków. Wynagrodzenie prezesa zarządu wynosi 1.000 zł brutto miesięcznie, natomiast wynagrodzenie członka zarządu wynosi 500 zł brutto miesięcznie. Członkowie zarządu mają prawo do jednoosobowej reprezentacji Przedsiębiorcy.

Dodatkowo członkowie zarządu, jako wspólnicy spółki, zobowiązani zostali do powtarzających się świadczeń niepieniężnych na rzecz Przedsiębiorcy. W umowie spółki został określony następujący rodzaj i zakres świadczeń:

- świadczenie usług wsparcia technicznego dla stron internetowych – w stosunku do pierwszego wspólnika;
- czynności zmierzające do kupna oraz sprzedaży nieruchomości – w odniesieniu do drugiego wspólnika.

Wymienione świadczenia wspólników mają inny zakres i charakter od czynności powierzonych im w związku z pełnieniem funkcji członków zarządu.

Przedsiębiorca zamierza zmienić umowę spółki, poprzez zobowiązanie wspólników do świadczenia na rzecz spółki powtarzających się świadczeń niepieniężnych innych, niż wynikające z pełnienia funkcji prezesa zarządu i członka zarządu.

Świadczenia te zostaną określone odrębnie dla każdego wspólnika. W przypadku pierwszego wspólnika świadczenia mają dotyczyć zobowiązania na czas nieokreślony do powtarzających się świadczeń niepieniężnych na rzecz Przedsiębiorcy:

- 1) polegających na prowadzeniu kadr Spółki. Wspólnik będzie wykonywał te czynności 1 /jeden/ dzień w miesiącu. Wspólnikowi będzie przysługiwać miesięczne ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości 180 /sto osiemdziesiąt/ zł.
- 2) polegających na comiesięcznym okresowym świadczeniu usług wsparcia technicznego dla stron internetowych oraz tworzeniu oprogramowania w środowisku programistycznym php oraz javascript. Maksymalny czas świadczenia może wynieść 120 /sto dwadzieścia/ godzin miesięcznie zgodnie z potrzebami Spółki. Wspólnikowi będzie przysługiwać godzinowe

wynagrodzenie w wysokości 60 /sześćdziesiąt/ zł. Wspólnik nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody powstałe z powodu użycia; niemożności użycia lub błędnego działania oprogramowania.

- wynagrodzenie będzie wypłacane na rachunek bankowy należący do wspólnika na podstawie wystawionego rachunku oraz ewidencji godzin świadczeń w terminie 14 /czternaście/ dni od wystawienia rachunku.

W przypadku drugiego wspólnika świadczenie ma dotyczyć zobowiązania na czas nieokreślony do powtarzających się świadczeń niepieniężnych na rzecz Przedsiębiorcy, polegających na czynnościach zmierzających do kupna oraz późniejszej odsprzedaży nieruchomości mieszkaniowych lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. Wspólnik będzie wykonywał te czynności maksymalnie 15 /piętnaście/ dni w miesiącu. Zakres usługi dotyczy wyszukiwania atrakcyjnych cenowo nieruchomości na terenie całego kraju, a w szczególności na terenie siedziby Spółki, miasta Zielona Góra. Wspólnikowi będzie przysługiwać dzienne ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości 180 /sto osiemdziesiąt/ zł brutto. Wynagrodzenie będzie wypłacane na rachunek bankowy należący do Wspólnika na podstawie wystawionego rachunku oraz ewidencji dni świadczeń w terminie 14 dni od wystawienia.

Na gruncie tak przedstawionego stanu faktycznego, Przedsiębiorca zadał następujące pytanie:

Czy w świetle obowiązującego stanu prawnego, wspólnicy zobowiązani do powtarzających się świadczeń na rzecz Przedsiębiorcy ustanowionych w umowie spółki na podstawie art. 176 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526, z późn. zm.), zwanej dalej także: „k.s.h.”, oraz jednocześnie powołani do pełnienia funkcji w zarządzie spółki, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego tylko z jednego tytułu do wynagrodzenia na podstawie powołania do pełnienia funkcji członków zarządu?

Zgodnie z przedstawionym w uzasadnieniu stanowiskiem, art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2105, z późn. zm.) wprowadza do ustawy o świadczeniach przepis art. 66 ust. 1 pkt 35a, zgodnie z którym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie.

Z tych względów od wypłaconego członkom zarządu wynagrodzenia będzie pobierana składka na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od wysokości wynagrodzenia.

Od wypłaconych w oparciu o art. 176 k.s.h. świadczeń pieniężnych Przedsiębiorca nadal nie musi pobierać składek na ubezpieczenie zdrowotne. Nowy katalog tytułów do objęcia obowiązkiem ubezpieczeń nie zawiera w swej treści osób fizycznych wykonujących za wynagrodzeniem powtarzające się świadczenia niepieniężne w rozumieniu art. 176 k.s.h.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu

społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest prawidłowe.

Stosownie do treści art. 176 § 1 k.s.h., jeżeli wspólnik ma być zobowiązany do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, w umowie spółki należy oznaczyć rodzaj i zakres takich świadczeń. W myśl § 2 cytowanego przepisu, wynagrodzenie wspólnika za takie świadczenia na rzecz spółki jest wypłacane przez spółkę także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe nie wykazuje zysku. Wynagrodzenie to nie może przewyższać cen lub stawek przyjętych w obrocie.

W myśl § 3 przywołanego przepisu, w przypadku określonym w § 1, zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału, bądź obciążenie udziału, może nastąpić jedynie za zgodą spółki, o której mowa w art. 182, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Na zasadzie art. 3 k.s.h., przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób.

Na podstawie art. 159 k.s.h., jeżeli wspólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści lub jeżeli na wspólników mają być nałożone, oprócz wniesienia wkładów na pokrycie udziałów, inne obowiązki wobec spółki, należy to pod rygorem bezskuteczności wobec spółki dokładnie określić w umowie spółki.

Przepis art. 2 k.s.h. stanowi natomiast, iż w sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

Zgodnie ze stanowiskiem doktryny i orzecznictwa, przepis art. 176 k.s.h. obok obligatoryjnego obowiązku wspólników do wniesienia wkładów na pokrycie objętych udziałów, stanowi jeden z fakultatywnych obowiązków wspólników, znajdujących swoje źródło w umowie spółki, a zarazem odstępstwo od ustawowego ograniczenia świadczeń wspólników na rzecz spółki (art. 151 § 3 i art. 3 k.s.h.). Umowa spółki natomiast kreuje stosunek cywilnoprawny i jest umową cywilnoprawną, zawierającą cechy szczególne, właściwe dla regulacji prawa handlowego, tj. tworzy stosunek obligacyjny o charakterze konsensualnym, odpłatnym, przysparzającym oraz kauzalnym.

W doktrynie podkreśla się konieczność rozróżnienia zobowiązania wspólnika do powtarzających się świadczeń niepieniężnych od innych fakultatywnych postanowień umowy spółki

oraz ewentualnych cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych pomiędzy spółką a wspólnikiem.

Do elementów przedmiotowo-istotnych zobowiązania ustanowionego na podstawie art. 176 k.s.h. należą: obligacyjno-udziałowy charakter zobowiązania, ustanowiony w umowie spółki, oznaczony rodzaj i zakres świadczeń, odpłatność (oznaczenie wynagrodzenia), związek z udziałami ograniczonymi w zakresie swobody dysponowania nimi przez wspólnika.

W odróżnieniu od innego rodzaju fakultatywnych zobowiązań umownych oraz cywilnoprawnych, obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych powinien pozostawać w ścisłym związku z zamierzeniami i celem, dla którego wspólnicy utworzyli spółkę.

Z tej przyczyny omawiane zobowiązanie składa się na treść stosunku uczestnictwa w spółce.

Konsekwencją okoliczności prawnej, iż omawiany obowiązek związany jest z udziałem, a nie osobą wspólnika, jest ograniczenie w zbyciu udziału, a w razie zbycia, przejście tego obowiązku na nabywcę udziału, powodujące solidarną odpowiedzialnością nabywcy ze zbywcą.

W celu skutecznego ustanowienia instytucji opisanej w art. 176 § 1 k.s.h., strony umowy spółki powinny oznaczyć co najmniej rodzaj i zakres świadczeń. Pod pojęciem rodzaju należy przy tym rozumieć przedmiot świadczenia. Ustawodawca nie ustanawia ograniczeń co do rodzaju świadczeń będących przedmiotem zobowiązania. Należy zatem przyjąć, iż przedmiotem zobowiązania wspólnika może być każdy typ świadczenia (dare – danie czegoś, facere – czynienie czegoś, non facere – nie czynienie czegoś, pati – znoszenie czegoś).

Obligatoryjnym elementem oznaczonego zobowiązania wspólnika pozostaje jego zakres, przez co w doktrynie rozumie się rozmiar i okres świadczenia (w znaczeniu częstotliwość). Zgodnie z literalnym brzmieniem normy ustanowionej w art. 176 k.s.h. świadczenie powinno mieć bowiem charakter periodyczny, tj. powtarzalny. Tego kryterium nie spełniają zobowiązania jednorazowe, ciągłe ani stałe (tak np.: Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2020).

Uwzględniający ww. elementy stosunek prawny ma charakter obligacyjno-udziałowy. W odróżnieniu od relacji cywilnoprawnej, niewywodzącej się ze stosunków korporacyjnych, do tego rodzaju stosunków obligacyjnych stosuje się reżim k.s.h.

Wobec charakteru wyżej opisanego obligacyjno-udziałowego stosunku pomiędzy wspólnikiem a spółką – z jednej strony przywiązanego do udziału wspólnika, a zarazem stanowiącego umowę wzajemną, której źródłem jest umowa spółki – opisanego zobowiązania nie można uznać za typowe zobowiązanie struktury korporacyjno-kapitałowej. Dominuje w jego

przypadku element obligacyjny, dla którego wykonania – stosownie do treści art. 2 k.s.h. - konieczne jest stosowanie, przepisów Kodeksu cywilnego o zobowiązaniach wzajemnych.

Konkludując należy wskazać, iż umowa spółki, zawierająca oświadczenia woli wspólników, jak każda czynność prawna podlega wykładni zgodnej z regułami określonymi w art. 65 k.c. Powyższe stwierdzenie pozostaje aktualne w odniesieniu do fakultatywnego postanowienia wprowadzającego do umowy spółki instytucję ustanowioną w art. 176 k.s.h.

Wobec tego ustalenie rzeczywistej natury prawnej zobowiązania ustanowionego w umowie spółki będzie możliwe dopiero po ustaleniu: okoliczności, w których strony złożyły oświadczenia woli, zasad współżycia społecznego, ustalonych zwyczajów, zgodnego zamiaru stron, celu umowy, a także sposobu jej realizacji.

Przedstawiony w stanie faktycznym stosunek prawny spełnia formalne przesłanki instytucji sformułowanej w art. 176 k.s.h. Wobec tego za stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 7 marca 2018 r., sygn. akt I UK 575/16, należy stwierdzić, iż relacje zachodzące między wspólnikami spółek kapitałowych a spółką mają charakter korporacyjny, także gdy dotyczą zobowiązania wspólnika do oznaczonych w umowie spółki powtarzających się świadczeń niepieniężnych za wynagrodzeniem (art. 176 k.s.h.). Dochody z tak opisanego stosunku prawnego nie stanowią tytułu do podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Prawidłowe pozostaje zatem stanowisko Przedsiębiorcy w zakresie niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego w zamian za wykonywanie na rzecz spółki powtarzających się świadczeń niepieniężnych, oznaczonych co do zakresu i rodzaju w umowie spółki, o których mowa w art. 176 Kodeksu spółek handlowych.

Zastrzec jednak należy, iż wykładnia oświadczeń woli wspólników może doprowadzić do innej oceny natury prawnej stosunku obligacyjnego ustanowionego w umowie spółki. Taka sytuacja może nastąpić w przypadku, gdy na skutek ustalenia okoliczności, w których strony złożyły oświadczenia woli, zasad współżycia społecznego, ustalonych zwyczajów, zgodnego zamiaru stron, celu umowy, a także sposobu jej realizacji, właściwy organ wywiedzie, iż czynność prawna ze swojej natury stanowi pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.